

Jørn Vestergaard
professor emeritus
+45/21 60 26 80
jv@jur.ku.dk
<http://jura.ku.dk/jv>

Den 29. januar 2021

Til Folketingets Retsudvalg samt Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen

1. I forbindelse med Folketingets behandling af Beslutningsforslag nr. B 134 skal jeg venligst henlede opmærksomheden på den kendelse, som Rigsretten afsagde i Tamilsagen vedrørende spørgsmålet om udeladelse af forhold om vildledning af Folketinget, se Ugeskrift for Retsvæsen 1994.422 R. I kendelsen konkluderede Rigsretten således:

Rigsrettens bemærkninger.

I forbindelse med Folketingets beslutning om at rejse tiltale for Rigsretten blev det overvejet tillige at tiltale Erik Ninn-Hansen for at have forsøgt at hindre Folketingets Ombudsmand i at gennemføre sin undersøgelse vedrørende Justitsministeriets og Udlændingedirektoratets behandling af sager om familiesammenføring, for at have afgivet misvisende, vildledende og/eller urigtige oplysninger over for Folketingets Ombudsmand og for at have afgivet misvisende, vildledende og/eller urigtige oplysninger over for Folketinget, jf. de i udvalgsbetænkningen omtalte forhold II og III. Sådanne handlinger ville udgøre selvstændige forhold, for så vidt angår handlingerne over for Folketingets Ombudsmand efter § 5, stk. 1, i lov om ministres ansvarlighed, jf. § 7, stk. 1, i lov om folketingets ombudsmand, og for så vidt angår handlingerne over for Folketinget efter lov om ministres ansvarlighed § 5, stk. 2, jf. stk. 1.

Folketinget har imidlertid besluttet at unklade tiltale for disse forhold, og tiltalte vil derfor ikke kunne dømmes herfor, jf. rigsretslovens § 65, 1. pkt. Ifølge denne bestemmelse, der svarer til retsplejelovens § 908, stk. 3, kan tiltalte »kun dømmes for de i anklageskriftet nævnte forhold«. Såfremt tiltalte findes skyldig i det forhold, for hvilket det er rejst tiltale, ville det stride mod princippet i disse bestemmelser at tillægge de forhold, for hvilke tiltale er unkladt, betydning ved strafudmålingen som skærpende omstændigheder.

Rigsretten tager derfor den af forsvarerne nedlagte påstand til følge.

Der er ikke herved taget stilling til, i hvilketomfang bevisførelse vedrørende tiltaltes handlinger over for Folketingets Ombudsmand og over for Folketinget kan have betydning for bedømmelsen af skyldspørgsmålet i det forhold, for hvilket der er rejst tiltale, herunder for bedømmelsen af spørgsmålet om forsæt eller grov uagtsomhed.

Afgørelsen er énstemmig.

Thi bestemmes:

De i tiltalebeslutningen og anklageskriftet udeladte to forhold (tiltaltes handlinger i relation til Folketingets Ombudsmand og påstået vildledning af Folketinget) kan ikke bringes i anvendelse som strafforhøjende eller straffskærpende omstændigheder.

2. Det udkast til anklageskrift, som er indeholdt i betænkning afgivet af Udvalget for Forretningsordenen den 27. ds. omfatter afslutningsvis følgende afsnit:

”Det er en skærpende omstændighed, jf. § 5, stk. 2, i lov nr. 117 af 15. april 1964 om ministres ansvarlighed, at forhenværende minister Inger Støjberg i tilknytning til dette forløb afgav urigtige

eller misvisende oplysninger til Folketinget under samrådene i Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg den 1. juni 2017 om samrådsspørgsmål AT og AU, den 23. juni 2017 om samrådsspørgsmål AWAZ, den 11. oktober 2017 om samrådsspørgsmål A og B og den 1. marts 2019 om samrådsspørgsmål Q, R og U.”

Før den endelige beslutning om afgrænsning af tiltalen og formuleringen af anklageskriftet vil det være hensigtsmæssigt at overveje betydningen og rækkevidden af rigsretslovens § 65, stk. 1 herunder i lyset af Rigsrettens ovennævnte afgørelse.

Rigsrettens kendelse er udtryk for et grundlæggende og generelt princip, som det ikke kan forventes, at Rigsretten i det aktuelle tilfælde ville anlægge et ændret syn på.

3. Det fremgår af betænkningen over beslutningsforslag B 134, at det har været overvejet at gøre ansvar gældende for et selvstændigt forhold vedrørende overtrædelse af ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 2, ved afgivelse af urigtige og misvisende oplysninger til Folketinget. Det er formentlig velbegrundet at udelade dette som et særskilt forhold i anklageskriftet, i hvert fald i det omfang, der er tale om oplysninger, som har en nær sammenhæng med vurderingen af instruksen og den ulovlige administration. I den forbindelse kan princippet vedrørende forbud mod pligt til selvinkrimination have en ganske væsentlig betydning. Spørgsmålet er behandlet af Jens Peter Christensen i bogen *Offentlig ansatte chefers ansvar*, 1998, s. 121 f.

4. Det følger af Rigsrettens omtalte kendelse, at bevisførelsen i den aktuelle sag efter omstændighederne vil kunne omfatte tiltaltes handlinger i forhold til Folketingets Ombudsmand og over for Folketinget, idet oplysninger herom kan have betydning for bedømmelsen af skyldsspørgsmålet i det forhold, som er omfattet af det foreliggende udkast til anklageskrift, herunder for bedømmelsen af spørgsmålet om forsæt eller grov uagtsomhed.

Med venlig hilsen,

Jørn Vestergaard